

Eesti Arstide Liit aastal 2002

Lõppevat aastat võib Eesti Arstide Liidu töös pidada edukaks. Eestseisus koosseisus Andres Kork, Andres Lehtmets, Jaan Lemendik, Toomas Kariis, Peeter Mardna, Margit Närska, Indrek Oro ja Mall-Ann Riiikjärv töötas koos teist aastat ning kohtus aasta jooksul kokku kaheksal korral. Volikogu koosolekud toimusid 27. aprillil ja 26. oktoobril. Olulisemad arutusel olnud teemad olid palgakokkulepe ja selle täitmine, palgaläbirääkimiste põhiseisukohad aastaks 2003, vastutuskindlustusleping liikmetele ning liikmemaksu suurus.

Kevaldel sõlmitud palgakokkulepe jõustus Eesti Haiglate Liidu liikmetele 1. aprillist ja teiste tervishoiuasutuste jaoks 25. aprillist, kui see avaldati Ametlikes Teadaannetes. Palgakokkulepe kehtib 31. märtsini 2003. Leppe täitmisega on seni olnud probleeme – mitte kõik tööandjad ei maksa arstidele vähemalt 40kroonist miinimumtunnitasu. Kahjuks kuulub selliste tööandjate hulka ka riik, kes ei suuda tagada kiirabis töötavatele arstidele kokkulepitud miinimumtunnitasu maksmist. Volikogu ettepanekul koostasime pöördumise Tööinspeksiooni poole palvega kontrollida palgaplepe täitmist.

Palgaläbirääkimiste järgmist vooru 2003. aasta kollektiivlepingu tingimuste üle on alustanud juba uus palgaläbirääkimiste delegatsioon koosseisus Andres Kork, Enno Kase, Margus Kuklane ja Toomas Kariis. Arstide liidu nõudmiseks uut läbirääkimistel on eriarstidele 60-, üldarstidele ja residentidele 50kroonise miinimumtunnitasu kehtestamine. Seni on peetud viis kohtumist, on arutatud tervishoiu finantseerimisega seotud küsimusi ja püütud jõuda ühisele arusaamisele palgatõusuks vajalike summade suuruse osas. Haiglate liit ei ole veel omapoolset ettepanekut miinimumtunnitasude osas esitanud.

Lepingute ja lepinguväliste kohustuste seaduse jõustumine 1. juulist tõi päevakorda arstide vastutuskindlustuse. Esimesena sõlmis vastutus-

kindlustuse lepingu oma liikmetele Tallinna Arstide Liit. Leping jõustus 1. oktoobrist ja see kehtib aasta. Nüüdseks on sõlminud lepingu oma liikmetele ka Tartu Arstide Liit. Üldkogus leidis toetust ettepanek sõlmida Eesti Arstide Liidu kaudu vastutuskindlustusleping ka teiste piirkondade EAL liikmetele, kes selleks soovi avaldavad. On selge, et tulevikus on otstarbekas sõlmida kõiki piirkondi hõlmav ühine leping, sest see annab läbirääkimistel kindlustusfirmadega meile soodsama positsiooni.

Aasta 2002 oli Arstide Täienduskoolituse Fondi SA esimene tööaasta. Fondi nõukogu – Vello Valdes, Väino Sinisalu, Jaan Lemendik ja Aleksei Rodin – on heaks kiitnud toetused esimestele stipendiaatidele. Fondi on seni annetustega toetanud Eesti Arsti OÜ ja Eesti Arstide Liit.

Olulisemad Eesti Arstide Liidu korraldatud üritused aastal 2002 olid Eesti Arstide Päevad 18.-19. aprillil, teemadeks Eesti rahvastik ja rahva tervis, viirusinfektsioonide teoreetilised ja praktilised aspektid ning meditsiiniline biokeemia – fundamentaalne ja kliiniline eriala. Tähistasime ajakirja Eesti Arst 80. juubelit; arstiteaduskonna päevade raames korraldas noorarstide ühendus ümarlaua "Arst ja poliitika". Sel aastal ei osalenud me enam Medifari korraldamisel; nähtavasti tasub sügisese suurüritusena edaspidi pigem toetada arstiteaduskonna päevade korraldamist.

EAL välistegevuse osas käis Indrek Oro 25.-26. oktoobril CPME (Euroopa Arstide Alaline Komitee) alakomiteede koosolekul Salzburgis ning üldassambleel Brüsselis 15.-17.03.2002 allakirjutanu. UEMSi (Euroopa Eriarstide Ühendus) Stockholmi koosolekul 17.-19.10 osales Arvo Mesikepp. Ajakirjas Läti Arst ilmus Eesti Arstide Liitu ja meie palgaläbirääkimisi kajastav artikkel; tihenenud on ka kirjavahetus Venemaa Arstide Liiduga.

Eesti Arstide Liit on püüdnud kaasa lüüa ka tervishoiupoliitika kujundamisel. Kahel korral

pöördusime Riigikogu poole: avaldasime toetust ravikindlustuse seaduse menetlemise jätkamisele ja tegime ettepanekuid sotsiaalkomisjonile patsiendiseaduse täiendamiseks. Tegime ka kaks avalikku pöördumist: EAL eestseisuse pöördumine 22.01.02 protestina tervishoiu politiseerimisele ning Tallinna Arstide Liidu ja Eesti Arstide Liidu ühispöördumine, mis kritiseeris Tallinna tervishoiureformi kitsaskohti. Saatsime kirja haridusministrile residentuuri finantseerimise probleemi kohta ja tegime avaliku pöördumise riigikogu liikmete poole riigi alkoholipoliitika küsimuses. Eesti Arstide Liidu juhatuse liikmed on kolmel korral kohtunud sotsiaalministriga, et arutada haigekassa eelarve, kiirabi rahastamise ja tervishoiu investeerimispoliitika küsimusi.

Lisaksin siia lõppu mõned mõtted edasise arengu kohta. Pean oluliseks, et EAL jätkaks oma tegevust kutseliiduna. Eitamata ametiühingulise funktsiooni tähtsust, on oluline siiski säilitada oma nägu arstkonda ühendava suurima katusorganisatsioonina. Ka oleme iseseisvana olnud

palgaläbirääkimistel märksa edukamad, kui seda võiks eeldada juhul, kui püüame kollektiivlepingut sõlmida suurte ametiühingukoondiste ühe osana. Teiseks, Eesti on teel Euroopa Liitu. Peame kutseühendusena toetama oma liikmeid ühinemisprotsessis ja suutma edaspidi nende huve esindada juba Euroopa tasandil. See eeldab meie välistegevuse aktiveerimist koos selleks vajalike ressursside kasvuga. Ja lõpuks – on aeg vaadata üle Eesti Arstide Liidu struktuur piirkondlikest ühendustest kuni keskliidu aparaadini. Olen veendunud, et Eesti arstkonna huvide eest suudab kõige paremini seista tugev keskliit. Üldkogu andis meile mandaadi seda küsimust kaaluda ja pakkuda kevadiseks volikoguks välja võimalikud arenguvariandid. Soovin meie uuele presidendile Andres Korgile jõudu ja vastupidavust uues ametis ning tänan kõiki, kes mind viimase kolme aasta vältel toetasid.

Andres Lehtmets
EAL president 1999–2002

Eesti Arstide Liidu üldkogu koosolek

Arstide liidu kõrgeim kogu pidas tänavuse aastakoosoleku Rakvere teatri majas. Nagu üks staapikamaid üldkogulasi Indrek Oro tabavalt nentis, polegi Eestis vist enam ühtki teatrit, kus arstide liit poleks “külalisetendust” andnud.

EAL tegevuse ja majandusaasta aruande ning järgmise aasta eelarve kinnitamine läks stsenaariumikohaselt. Liikmemaksu määramine tekitas väikese diskussiooni: maks tõuseb aga vaid streigifondi kantava 5 krooni võrra, seepärast toetas seda ka delegaatide enamus. Seega on uuest aastast EAL liikmemaks 35 krooni kuus. Suurem osa piirkonnaliitidegi on üle läinud fikseeritud maksule ja kuuldavasti kaalub seda ka Tallinna AL.

Vastutuskindlustuse lepingu on oma liikmetele sõlminud nii Tallinna kui Tartu arstide liit, eestseisus sai üldkogult volituse lõpule viia läbirääkimised

ERGO Kindlustusega ja kirjutada alla leping ka ülejäänud EAL liikmete kindlustamiseks. Järgmine leping peaks aga tulema juba kindlasti ühine kogu arstide liidule.

Korraks asendus koosoleku teine meeleolu pidulikumaga, kui Andres Lehtmets andis presidendi volitused järgnevas kolmeks aastaks Andres Korgile. Usume, et uus president juhib arstide liitu niisama targalt ja tasakaalukalt nagu tema eelkäijad, et kutseliidu positsioon ühiskonnas üha tugevneb, tagamaks paremaid töötajimusi tohtritele ja kvaliteetsemat arstiabi patsientidele, sõltumata sellest, millised poliitilised tuuled tervishoius parajasti puhuvad.

Üldkogu külaliseks oli seekord jurist Ants Nõmper, kes rääkis arsti vastutuse tõest ja õigusest. Arst on alati pidanud oma tegevuse eest vastutama.



Redaktsioonikomisjon võttis asja tõsiselt. Vaskult: Andres Lehtmets, Andres Kork, Indrek Oro.

Muutunud on vastutuse alused alates Hammurapi koodeksi aegsest veritasu põhimõttest, mis käskis tohtri käe maha raiuda, kui tema ravitud patsient pimedaks jäi, kuni tänapäevase inimesekeskse süsteemini, kus on määrav patsiendi nõusolek. Arsti vastutus on keeruline, sest keeruline on ka arsti suhe patsiendiga. Kehtivate seaduste taustal on küll oluline, et tohter teaks oma kohustusi ega rikuks neid, kuid seal, kus lõpeb juriidiline regulatsioon, aitab ikkagi ainult arstieetika ja kunstnikuvaist.

Diskussiooni käigus kerkis üles küsimus, kas poleks aeg muuta arstide liidu struktuuri, mis praegu nagu oleks kaheastmeline – EAL koosneb piirkondlikest liitudest – ja nagu poleks ka – EAL on füüsiliste isikute ühendus. Organisatsiooni ühtsuse ja tugevuse huvides võiks kaaluda osa piirkonnaliitude funktsioonide üleandmist keskliidule, seda enam, et väikestel liitudel muutub

tegutsemine iseseisva juriidilise isikuna järjest keerukamaks ja kulukamaks. Delefaatide enamus oli mõttega päri; ettevalmistusteks on aega täpselt aasta, et järgmisele üldkogule esitada põhjendatud ja konkreetne ettepanek.

Lõppdokumendis toodud seisukohad vaidlusi ei põhjustanud. Järgmisel päeval elektronpostiga Riigikogu ja valitsuse liikmeteni ning meedia vahendusel Eesti avalikkuseni jõudnud pöördumine tekitas laiema diskussiooni vähemalt kahes küsimuses: residentuurikohtade arv aastal 2003 ja kiirabiarstide töötasu. Kas arstkonna hääl suudab mõjutada ka järgmise aasta riigieelarvet, selgub lähitulevikus.

Katrin Rehema
eal@arstideliit.ee